

Компютри - да, ромски деца - не

повиши посещаемостта на ромските деца, да се спре тяхното отпадане от училище и да се стимулира записването им в етнически смесени училища. Компонентът е на стойност 1 330 000 евро и е реализиран от различни изпълнители - Експрес-Консулт, Вилис, Просвета АД и Комсет АД.

Правят впечатление няколко особености, съпътстващи реализацията на тези мащабни дейности:

От 852 ученици само един е с ромски произход

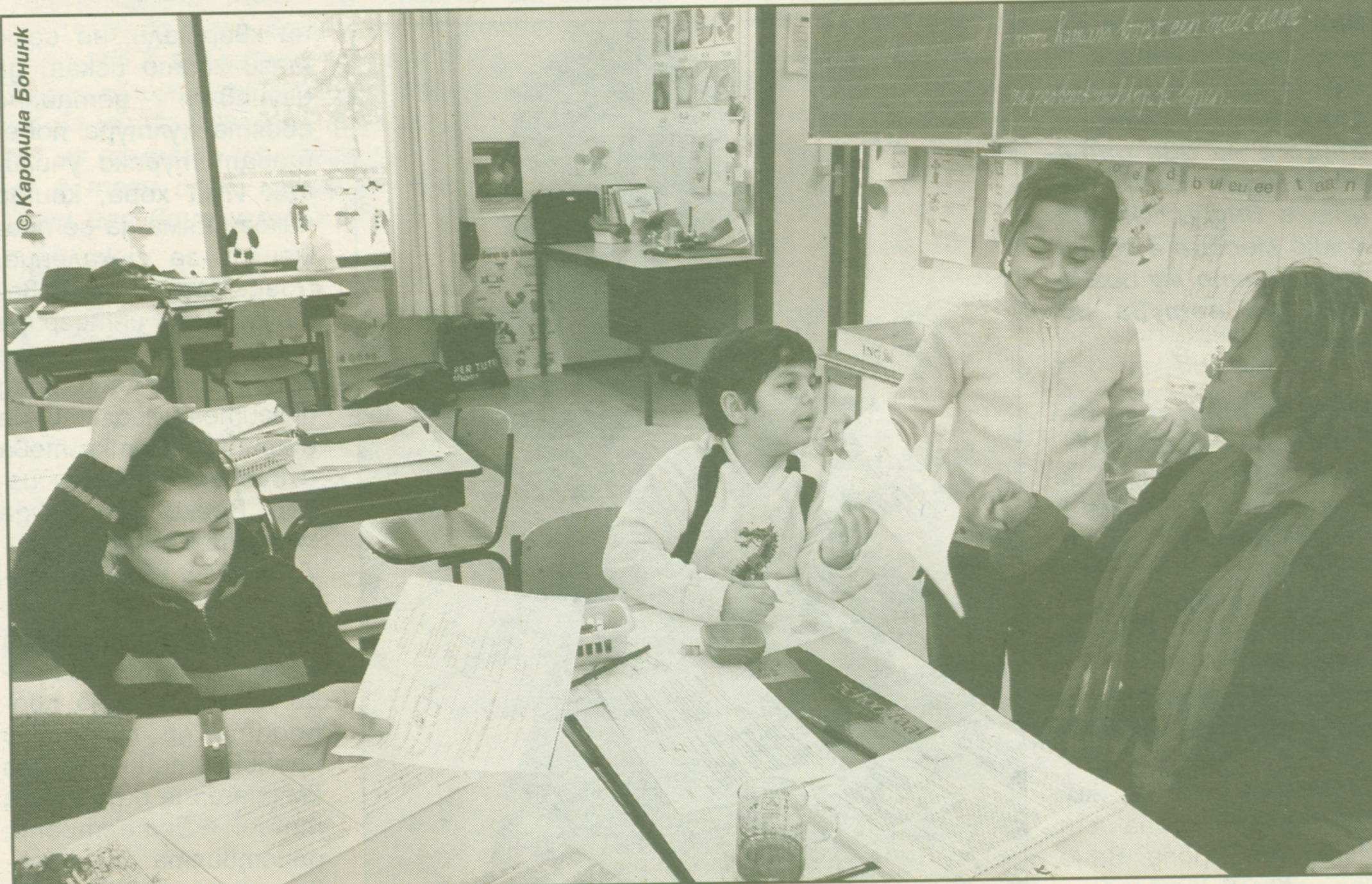
Относно оборудването на компютърни кабинети: Част от кабинетите са оборудвани в училища, в които почти няма ромски ученици. Напр. в 1 СОУ - Кюстендил са доставени 7 компютъра и 1 принтер. От обучаващите се 852 ученици, само 1 е от ромски произход. Единственият възможен аргумент за включването на това училище в проект "Интеграция на ромското население" е възможността след доставката училището да започне да привлича ромски ученици (колкото и наивно да звучи това предположение), но и това не е реализирано - през следващата учебна година там са записани едва 3 ромски деца. Като цяло компютърните кабинети са оборудвани в училища с нисък процент ромски ученици - около 10 процента. Преведено на езика на педагогическата реалност, това означава, че в тях ромските деца са 2-3 в клас, или са сегрегирани в отделна паралелка. При всички положения това не са "приемни смесени училища" - като такива могат да бъдат квалифицирани училища, в които ромските ученици са между 20-35 процента.

Пастели за 5 евро, ножички за 3,47 евро

Относно доставените учебни пособия: Правят впечатление изключително високите за българските условия цени на доставените артикули. Например, доставени са ножички на цена 3,47 евро, пастели на цена 5 евро, блокчетата гланцова хартия на цена 2,56 евро и т.н. Нашите наблюдения сочат, че доставените по проекта артикули са с цени между 300 и 1200 процента по-високи от цените на българския пазар. Тъй като България е в т.нар. "еврозона", т.е. български стоки могат да бъдат включвани в компонент "Доставки", налага се изводът, че със същите средства е можело да бъдат доставени в пъти повече учебни пособия.

Всеки ученик с "Книга за учителя"

Относно доставените учебници: Те са посрещнати много добре от ученици и учители с оглед на това, че към момента на реализация на проекта, учебниците за 2 клас не бяха безплат-

ни и проектът разреши остър социален проблем. Но прави впечатление, че в много училища доставените учебници са били неизползваеми, тъй като в тях са се използвали учебници на друго издателство. Буди недоумение това, че на изпълнителя не е предоставен списък, показващ какви учебници в кое училище се използват. Макар НСЕДВ (което е звено за изпълнение на проекта и координира проектните дейности) да не разполага с такава информация, тя се събира от Регионалните инспекторати по образованието в началото на всяка учебна година и е налична в МОН. Също така прави впечатление доставянето на учениците на учебни помагала, които те не могат да използват: напр. в ЦДГ "Ралица" - Плевен за ползване от децата са доставени 22 бр. "Книга за учителя". Относно преквалификацията на 300 учители: избраната схема за преквалификация събира на едно място по 150 учители на двудневни семинари. Очевидно в такава среда не могат да се използват интерактивни техники (напр. "работа в малки групи"), невъзможно е да се установят по-непосредствени контакти "лектор - обучаващи" и е невъзможно учителите да излязат от позицията на пасивни обучаващи. Ефективността на тази дейност е изключително ниска - от проведена сред 120 учители анкета става ясно, че близо 90 процента от тях не са променили с нищо начина си на преподаване

след обучението. Обучени 100, в администрацията - нито 1.

Относно обучението на 100 помощници на учителя: Въпреки положените усилия в тази насока (на практика това е компонентът, в който са положени най-много усилия и който е предизвикал най-много противоречия), едва 19 от обучаващите 124 ромски младежи са били назначени като помощници на учителя през учебната 2004/2005 г. (През настоящата учебна година техният брой намалява и по всяка вероятност ще се стабилизира на 13-14). Прави впечатление, че помощниците на учителя са приети най-добре в училища с преобладаващ процент ромски ученици (т.нар. "сегрегирани" училища), което е в разрез с идеята на проекта. Също така прави впечатление, че понастоящем назначените помощници на учителя изпълняват дейности, различаващи се съществено от това, за което са били обучаващи по време на проекта. Относно назначаването на 100 ромски в публичната администрация: в рамките на проекта не е назначен нито един. В същото време наше изследване сочи, че през 2004 г. са назначени десетки ромски в общинските администрации, но без връзка с дейностите по проекта.

Деян КОЛЕВ

СИП "Ромски фолклор" - възможност за всяко училище

Преди началото на новата учебна година стартира кампания за въвеждане на СИП по ромски фолклор в нови училища - вече и в Южна България. Всяко желаещо училище може да въведе СИП "Фолклор на етносите - Ромски фолклор" от септември 2005 г. За това е необходимо: да се сформира група от желаещи ученици (по всички изисквания за група по СИП), часовете да се заложат в Списък Образец 1 (те могат да допълват норматив на учителя или да са лекторски часове)

и да бъдат одобрени от съответната община. След това е необходимо да се изпрати писмо до Център "Амалипе" (на адрес В. Търново 5000, п.к. 113) за да бъдат включени учителите в квалификационните курсове и да бъдат получени съответния брой учебни помагала. СИП "Фолклор на етносите - Ромски фолклор" се преподава от учители в съответното училище - начални учители, учители по история, литература, музика, изобразително изкуство без

значение от техния етнически произход. За тяхно улеснение са издадени Книга за учителя по ромски фолклор и наръчник Интерактивни техники в обучението по ромски фолклор. Учебният процес е на български език. За нуждите на този СИП са отпечатани две учебни помагала: "Истории край огнището" (за ученици 1-4 клас) и "Разказани пътища" (за ученици 5-8 клас). Помагалата съдържат приказки, празнични обичаи и песни, представящи фолклора

на ромите, а също така елементи от българския и турския фолклор, както и от творчеството на известни автори, като Ангел Каралийчев, Елин Пелин, Братя Грим и др. Учебните помагала съдържат въпроси и занимателни игри, които подпомагат учебния процес и по другите предмети. Център "Амалипе" и МОН предоставят безплатни бройки от учебните помагала за учениците, подали молба да изучават този СИП.

Теодора КРУМОВА

Срокът за стипендии е 31 октомври

Ромските студенти редовно обучение, желаещи да получат стипендия от Ромската програма в Будапеща, трябва да изпратят пакет с документи най-късно до 31 октомври т.г. съобщиха на среща в х-л "Родина" на 30 август представители на финансиращата организация. В разяснителната кампания участваха около 120 студенти от цялата страна. Задължителните документи: уверение от университета, че кандидата за стипендия е приет, удостоверение, че е платена държавната такса за обучение и препоръка от ромска неправителствена организация, се изпращат по пощата с препоръчано писмо и с обратна разписка. От ромската програма предупредиха, да не се правят опити за фалшифициране на данни в документите, тъй като кандидата автоматично ще бъде дисквалифициран и няма да има вече право за кандидатстване. Най-често се поправят оценки и имената на ВУЗ-овете. До сега от България за 2005/2006 академична година, са депозирани общо 146 молби.